

LR Ministrėi Pirmininkei
Ingridai Šimonytei

2022-08-30 Nr. 5-3071

LR aplinkos ministrui
Simonui Gentvilui

LR žemės ūkio ministrui
Kęstučiui Navickui

Kopija
LR Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininkui
Prof. Viktorui Pranckiečiui

LR Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkei
Aistei Gedvilienei

LR Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkui
Kaziui Starkevičiui

Dėl žemės ūkio veiklos reglamentavimo ir mokesčių

Šalies bei Europos Sąjungos strateginiuose dokumentuose pabrėžiama apsirūpinimo maistu svarba, ūkių atsparumas užtikrinti gyventojų geresnį aprūpinimą maistu. Beje, neperseniausiai Davoso viršūnių susitikime atvirai buvo konstatuota: pasaulis išgyvena maisto krizės laikotarpį. Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Layen savo kalboje taipogi tai pabrėžė. Tuo tarpu Lietuvoje apie žemės ūkio produkcijos gamybos problemas, ypač pieno, mėsos, vaisių ir daržovių sektoriuose, nekalbama arba kalbama labai epizodiškai. Padėtis prastėja, tačiau gamybą varžantys, ją reglamentuojantys teisės aktai priiminėjami be jokios poveikio vertinimo analizės, nenumatant kompensacinių priemonių, nors Vyriausybės nutarimu Nr. 276 (2013 m. sausio 1 d. nauja redakcija) pavesta ministrams ir kitų LR Vyriausybei atsakingų institucijų vadovams, rengiant pagal kompetenciją įsakymų ir kitų teisės aktų projektus, vadovautis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos nuostatomis ir poveikio vertinimo rezultatus pateikti šioje metodikoje nustatyta tvarka.

Štai š. m. rugpjūčio 3 d. buvo patvirtintas LR Vyriausybės nutarimas „Dėl LR Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimo Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“, dabar pateiktas derinimui LR Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinio vandens srities plėtros 2022–2027 metų plano patvirtinimo“ projektas.

Neišdiskutavus pritariama Baltijos jūros užterštumo mažinimo veiksmų planui bei Lietuvos neratifikavusios Helsinkio konvencijos III priedo 2 dalies nuostatomis, kurios šalies žemės ūkiui yra aiškiai perteklinės ir kenksmingos, tai: azoto ir fosforo išmetimo į Baltijos jūrą mažinimas, trąšų apmokestinimas, TIPK reikalavimų įvedimas ūkiams nuo 300 SG, o nuo 100 SG – kitų papildomų priemonių taikymas ir kt.

Dokumentuose daug reguliuojamo turinio priemonių, neadekvačių norimam tikslui siekti, jos perteklinės arba vienpusiškos. Jų ir anksčiau buvo nutarimuose ar įsakymuose, bet dabar labai ženkliai daugėja.

Europos teisės aktų nuostatos suteikia šalims narėms vis daugiau galimybių ir laisvių pačioms spręsti, pasirinkti prioritetus tvariam ūkininkavimui. Tačiau už žemės ūkio sektorių atsakinga biurokratija išvešėjo, jos atotrūkis nuo realių žemės ūkio praktikų auga valandomis, tačiau valdininkų įsitikinimas savo teisumu ir neklystamumu pučiasi dar greičiau. Selektyviai pasirenkama tik sprendimams pritarianti ar kišeninė žemdirbių savivalda. Aukščiausiomis Lietuvos ir ES institucijoms tai pateikiama, kaip glaudus ir vaisingas bendradarbiavimas...

Ypač stengiamasi pasižymėti aplinkos ir jos apsaugos srityje. Tačiau Lietuvoje, besivaikant tariamai aplinkosauginio turinio, prarandamas ne tik ekonominis, socialinis tvarumas, bet, nors tai atrodo paradoksaliai, ir aplinkos tvarumas.

Ūkininkavimo perspektyvos tampa nebeatrakingos. Ūkininkai nebeprisiekia vaikų tęsti tėvų darbų. Niekas nenori ir neina ūkininkauti, matydamas, į kokią neveltį įstumiami jų tėvai. Dar blogesnė padėtis pieno ūkiuose. Demografinė situacija kaime tragiška.

Suprantame menkesnes Lietuvos Vyriausybės galimybes paremti žemdirbius finansinėmis priemonėmis, kaip tai daro kitos šalys. Jos ribotos, bet mes jų neatsisakome, prašome, tačiau būtina atsakyti draudimų, ribojimų, dažnai klaidingai visuomenei pristatomų kaip aplinkosaugos priemonės, nors jie yra pertekliniai arba „paimti iš lubų“. Tokių pavyzdžių – gausu, bet pateiksime porą. Pvz., melioracijos griovių užvertimas akmenimis, kelmais. Taip naikinamas daugelio dešimtmečių darbas, patvenkiami grioviai, gadinama žemės ūkio naudmenų kokybė. Jos užpelkės, taps šlapynėmis, bus sugadintas drenažas. Visa tai vadinama upių renatūralizacija. Arba pieninių bulių auginimo neskatinimas, visus pinigus atiduodant ekstensyviai auginamiems mėsiniams galvijams. Tačiau pieniniai buliai auginami uždaruose tvartuose, jų mėsa daug pigesnė, jų sukauptą mėsą naudotume biojėgainių veiklai, būtų minimalizuojama tarša. Dabar to nebus, ūkiai nutrauks veiklą, buliai bus išvežami iš šalies.

Tų problemų yra aibės, tačiau sprendimai – ne žemės ūkio gamybos, o plačiąja prasme ne šalies ekonomikos naudai. Juk tik darbu galime sukurti gerovės valstybę. LR Konstitucija sako: „Valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei“.

Gerb. Premjere, primygtinai ir nuoširdžiai prašome Jūsų esminių sprendimų keičiant padėtį: priimti kardinalius sprendimus žemės ūkio veiklos reglamentavimui bei administracinei naštai mažinti, sustabdyti naujų mokesčių žemdirbiams įvedimą bei atšaukti nors iki krizinio laikotarpio pabaigos jau įvestus.

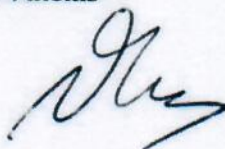
Lietuvos ūkininkų sąjungos

Pirmininkas Raimundas Juknevičius

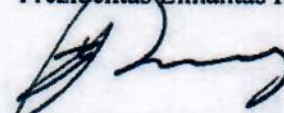
Lietuvos pieno gamintojų asociacijos

Prezidentas Jonas Vilionis

Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos

Prezidentas Eimantas Pranauskas

Lietuvos grūdų augintojų asociacijos

Pirmininkas Aušrys Macijauskas

